

KARTA KURSU

Nazwa	Filozofia: człowiek cielesny	
Nazwa w j. ang.	Philosophy: human being as a body	
Koordynator	Dr Maciej Urbanek	Zespół dydaktyczny
		Prof. dr hab. Katarzyna Gurczyńska-Sady
		Prof. dr hab. Wojciech Sady
Punktacja ECTS*	0	Prof. dr hab. Katarzyna Haremska
		Prof. dr hab. Antoni Szwed
		Dr Paweł Sznajder
		Dr Paweł Wójs
		Dr Maciej Urbanek

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs ma na celu zaznajomienie studentów z filozoficznymi koncepcjami ciała i cielesności oraz skłonienie ich do refleksji nad znaczeniem sfery cielesnej dla sposobu i zakresu funkcjonowania jednostki. Kurs nie ma przy tym charakteru historycznego (tj. nie stanowi wyczerpującego omówienia poszczególnych koncepcji), a problemowy. Podejmowane w jego ramach zagadnienia koncentrują się na ukazaniu, iż nie da się człowieka widzieć w perspektywie czysto duchowej, a jego aspekt cielesny w znacznym zakresie wyznacza i określa sposób funkcjonowania człowieka w świecie oraz postrzeganie przez niego zarówno tego świata, jak i samego siebie. Jednym z istotnych wątków przewijających się w ramach podejmowanych tematów jest związek „bycia ciałem” i „posiadania ciała”, który przenika współczesną antropologię filozoficzną.

Warunki wstępne

Wiedza	Brak
Umiejętności	Brak
Kursy	Brak

Efekty uczenia się

Wiedza	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	- W01, Student posiada wiedzę na temat wybranych filozoficznych ujęć ciała i cielesności - W02, Student ma wiedzę na temat podstawowych pojęć filozoficznych związanych z filozoficzną refleksją nad ciałem (np. ciało, cielesność, dualizm psycho-fizyczny) oraz potrafi się nimi poprawnie posługiwać - W03, Student wie, że ciało jest wielowymiarowe i może być analizowane z różnych perspektyw (np. zarówno od strony fizjologicznej, jak i kulturowej czy społecznej)	W01

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	- U01, Student potrafi uzasadnić konieczność uwzględniania ciała jako istotnego czynnika wyznaczającego sposób funkcjonowania jednostki w świecie - U02, Student potrafi wskazać podstawowe różnice w sposobie widzenia cielesności człowieka w różnych epokach historycznych	U14

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	- K01, Student wykazuje się tolerancją wobec osób o odmiennej niż on cielesności - K02, Student postrzega człowieka jako psycho-fizyczną jedność - K03, Student wykazuje się wrażliwością na specyficzne potrzeby ludzi niepełnosprawnych	K02, K03

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	

Liczba godzin	5		5				
---------------	---	--	---	--	--	--	--

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady stanowią przedstawienie wybranych filozoficznych koncepcji ciała oraz zarysowanie głównych problemów z nimi związanych. Konwersatoria koncentrują się na przedyskutowaniu omówionych podczas wykładów zagadnień oraz na próbach prześledzenia ich obecności omawianych stanowisk w kulturze wysokiej i popularnej (np. czy transhumanizm stanowi powrót do widzenia człowieka w ramach dualizmu kartezjańskiego?).

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01											x		
W02											x		
W03								x			x		
U01								x			x		
U02								x			x		
K01								x			x		
K02								x			x		
K03								x			x		

Kryteria oceny	Znajomość materiału omawianego podczas zajęć. Aktywność na zajęciach. Frekwencja na zajęciach
----------------	--

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady:

1. Człowiek, a zwierzę: pytanie o specyfikę ludzkiej cielesności (2 godziny)
2. Cieleśne podstawy percepcji (2 godziny)
3. Społeczne znaczenie cielesności (1 godzina)

Konwersatoria:

4. Człowiek jako: otwarty na świat, ekscentryczny, naznaczony brakiem (w oparciu o klasyczne teksty)

antropologii filozoficznej – 2 godziny)

5. Ciało a fenomen świata (w oparciu o klasyczne teksty antropologii filozoficznej i fenomenologii – 2 godziny)
6. Czy kształt społeczeństwa jest konsekwencją cielesnej kondycji człowieka? (w oparciu o klasyczne teksty antropologii filozoficznej – 1 godzina)

Wykaz literatury podstawowej

M. Scheler, *Pisma z antropologii filozoficznej i teorii wiedzy*, tłum. A. Węgrzecki, S. Czerniak, PWN, Warszawa 1987

H. Plessner, *Pytanie o conditio humana. Wybór pism*, tłum. M. Łukasiewicz, PIW, Warszawa 1988

A. Gehlen, *Człowiek. Jego natura i stanowisko w świecie*, tłum. R. Michalski, J. Rolewski, E. Paczkowska-Łagowska, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2017

M. Merleau-Ponty, *Fenomenologia percepcji*, tłum. M. Kowalska, J. Migasiński, Fundacja Aletheia, Warszawa 2001

G. H. Mead, *Umysł, osobowość i społeczeństwo*, tłum. Z. Wolińska, PWN, Warszawa 1975

M. Foucault, *Nadzorować i karać: narodziny więzienia*, tłum. T. Komendant, Fundacja Aletheia, Warszawa 1998

Wykaz literatury uzupełniającej

E. Cassirer, *Esej o człowieku. Wprowadzenie do filozofii ludzkiej kultury*, tłum. A. Staniewska, Aletheia, Warszawa 2017

F. Fukuyama, *Koniec człowieka : konsekwencje rewolucji biotechnologicznej*, tłum. B. Pietrzyk, Znak, Kraków 2005

M. Foucault, *Historia seksualności*, tłum. B. Banasiak, T. Komendant, K. Matuszewski, Czytelnik, Warszawa 1995

M. Drwięga, *Ciało człowieka. Studium z antropologii filozoficznej*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2002

G. Bohme, *Antropologia filozoficzna : ujęcie pragmatyczne: [wykłady z Darmstadt]*, tłum. P. Domański, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN , Warszawa 1998

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	5
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	5
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		25
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		0

KARTA KURSU

Nazwa	Filozofia: człowiek kulturowy	
Nazwa w j. ang.	Philosophy: human being and culture	
Koordinator	Dr Maciej Urbanek	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	0	Prof. dr hab. Katarzyna Gurczyńska-Sady
		Prof. dr hab. Wojciech Sady
		Prof. dr hab. Katarzyna Haremska
		Prof. dr hab. Antoni Szwed
		Dr Paweł Sznajder
		Dr Paweł Wójs
		Dr Maciej Urbanek

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs ma na celu zaznajomienie studentów z podstawowymi filozoficznymi problemami związanymi z funkcjonowaniem człowieka w świecie kultury. Istotne w tym kontekście jest przy tym przede wszystkim podjęcie refleksji nad faktem, iż jednostka funkcjonuje z jednej strony jako twórca kultury, z drugiej zaś, sama jest przez nią kształtowana. Ambiwalencja ta dochodzi do głosu na wielu płaszczyznach, z których za najważniejsze uznaliśmy: język, historię oraz tzw. kulturę masową.

Warunki wstępne

Wiedza	Brak
Umiejętności	Brak
Kursy	Brak

Efekty uczenia się

Wiedza	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	• W01, Student posiada wiedzę na temat wybranych filozoficznych ujęć wpływu kultury na egzystencję człowieka • W02, Student ma wiedzę na temat podstawowych pojęć filozoficznych związanych z filozoficzną refleksją nad kulturą (np. bunt mas, instytucjonalizacja subiektywności) oraz potrafi się nimi poprawnie posługiwać	W01
--	---	-----

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	• U01, Student dostrzega związek między językiem, a „granicami świata” • U02, Student potrafi podać przykłady kulturowych archetypów w myśleniu o człowieku • U03, Student dostrzega wpływ historii i tradycji na formy życia społecznego i osobowego danej epoki	U01, U09

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	• K01, Student wykazuje zainteresowanie życiem kulturalnym • K02, Student poprawnie posługuje się językiem ojczystym, troszczy się o kulturę wypowiedzi	K03, K06

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	5			5								

Opis metod prowadzenia zajęć:

W części wykładowej zajęcia koncentrują się na zapoznaniu studentów z wybranymi filozoficznymi koncepcjami podejmującymi temat relacji człowiek – kultura. W części konwersatoryjnej poddawane są analizie konkretne treści kultury wyższej i popkultury (np. wzorce osobowe pojawiające się w filmach, obraz człowieka w malarstwie, czy różne formy wirtualizacji człowieka itp.) oraz ich wpływ na sposób postrzegania przez człowieka rzeczywistości.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01											X		
W02											X		
U01								X			X		
U02								X			X		
U03								X			X		
K01								X			X		
K02								X			X		

Kryteria oceny	Znajomość materiału omawianego podczas zajęć. Aktywność na zajęciach. Frekwencja na zajęciach
----------------	---

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady:

7. Granice języka a granice świata (2 godziny)
8. Człowiek wobec dziejów (2 godziny)
9. Kultura a zniewolenie człowieka (1 godziny)

Konwersatoria:

10. Czy do istnienia świata potrzebny jest język? (w oparciu o klasyczne teksty filozofii języka i filozofii kultury – 2 godziny)
11. Czy człowiek zależy od swojej historii? (w oparciu o klasyczne teksty antropologii filozoficznej i filozofii kultury – 2 godziny)

12. Kultura: źródło cierpień czy uwolnienie sił człowieka? (w oparciu o klasyczne teksty antropologii filozoficznej i filozofii kultury – 1 godzina)

Wykaz literatury podstawowej

- A. Gehlen, *W kręgu antropologii i psychologii społecznej*, tłum. K. Krzemień – Ojak, Wydawnictwo Czytelnik, Warszawa 2001
- L. Wittgenstein, *Dociekania filozoficzne*, tłum. B. Wolniewicz, PWN, Warszawa 2000
- E. Cassirer, *Esej o człowieku. Wprowadzenie do filozofii ludzkiej kultury*, tłum. A. Staniewska, Aletheia, Warszawa 2017
- C. G. Jung, *Archetypy i symbole: pisma wybrane*, tłum. J. Prokopiuk, Czytelnik, warszawa 1993
- Z. Freud, *Kultura jako źródło cierpień*, tłum. J. Prokopiuk, Wydawnictwo KR, Warszawa 1992

Wykaz literatury uzupełniającej

- G. Bohme, *Antropologia filozoficzna : ujęcie pragmatyczne: [wykłady z Darmstadt]*, tłum. P. Domański, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN , Warszawa 1998
- E. Fromm, *Ucieczka od wolności*, tłum. O. Ziemiński, A. Ziemiński, Czytelnik, Warszawa 1997
- H. Plessner, *Śmiech i płacz : badania nad granicami ludzkiego zachowania*, tłum. A. Zwolińska, Z. Nerczuk, Antyk, Kęty 2004
- H. Plessner, *Władza a natura ludzka*, tłum. E. Paczkowska-Łagowska, PWN, Warszawa 1994

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	5
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	5
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10

Ogółem bilans czasu pracy	25
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	0

KARTA KURSU

Nazwa	Filozofia: człowiek technologiczny	
Nazwa w j. ang.	Philosophy: human being and technology	
Koordinator	Dr Maciej Urbanek	Zespół dydaktyczny
		Prof. dr hab. Katarzyna Gurczyńska-Sady
		Prof. dr hab. Wojciech Sady
		Prof. dr hab. Katarzyna Haremska
		Prof. dr hab. Antoni Szwed
		Dr Paweł Sznajder
		Dr Paweł Wójs
		Dr Maciej Urbanek
Punktacja ECTS*	0	

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs ma na celu zaznajomienie studentów z filozoficzną refleksją nad wpływem technologii na życie człowieka. Szczególnie istotne wydaje się przy tym zwrócenie uwagi kursantów na fakt, iż technologia staje się nieodłącznym elementem życia jednostek i jako taka zaczyna być coraz częściej traktowana jako istotne dopełnienie istoty człowieka (np. zjawisko wirtualizacji podmiotu i jego działań). W konsekwencji, coraz bardziej paląca staje się potrzeba odpowiedzi na pytanie: czy rozwój technologiczny musi prowadzić do przewartościowania dotychczasowych sposobów widzenia i dookreślania istoty człowieka, czy raczej odsłania swoistą niezmienną naturę ludzką?

Warunki wstępne

Wiedza	Brak
Umiejętności	Brak
Kursy	Brak

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	- W01, Student zna wybrane filozoficzne ujęcia relacji człowiek – technologia - W02, Student ma wiedzę na temat zasadniczych różnic między naukowym i metafizycznym opisem człowieka - W03, Student wie, że pytanie o znaczenie techniki w życiu człowieka nieodłącznie wiąże się z pytaniem o niezmienną naturę człowieka	W01

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	- U01, Student potrafi przeanalizować stopień ingerencji technologii w dziedzinę życia społecznego i osobowego człowieka - U02, Student dostrzega zagrożenia i szanse związane z rozwojem genetyki, farmakologii, neuronauk czy sieci komputerowych. - U03, Student poddaje krytycznemu namysłowi zjawisko „wirtualizacji” życia człowieka	U01, U05,

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	- K01, Student docenia wartość technologii - K02, Student odpowiedzialnie korzysta ze zdobyczy technologicznych - K03, Student rozumie zjawisko wykluczenia technologicznego oraz jego wpływ na sposób funkcjonowania jednostek i społeczeństw	K01, K02, K03

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	5			5							

Opis metod prowadzenia zajęć:

Wykłady stanowią przedstawienie wybranych filozoficznych sposobów ujmowania wpływu rozwoju technologicznego na człowieka. Konwersatoria skupiają się zaś na przedyskutowaniu problemów zarysowanych podczas teoretycznego omówienia określonych koncepcji filozoficznych poprzez odniesienie ich do codziennego życia współczesnego człowieka.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01											x		
W02											x		
W03								x			x		
U01								x			x		
U02								x			x		
U03								x			x		
K01								x			x		
K02								x			x		
K03								x			x		

Kryteria oceny	Znajomość materiału omawianego podczas zajęć. Aktywność na zajęciach. Frekwencja na zajęciach
----------------	--

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady:

13. Czy technologia zmienia naturę człowieka? (2 godziny)
14. Wpływ nowoczesnych technologii na formy życia społecznego i osobowego człowieka (2 godziny)
15. Etyczny wymiar rozwoju technologicznego (1 godzina)

Konwersatorium:

16. Czy świat wirtualny stanowi nowy wymiar istnienia człowieka? (w oparciu o klasyczne teksty antropologii filozoficznej - 2 godziny)

17. Jedność psychofizyczna a cybernetyka (w oparciu o klasyczne teksty antropologii filozoficznej - 2 godziny)
18. Czy technika unieważnia etykę? (w oparciu o klasyczne teksty antropologii filozoficznej i antropologii kulturowej - 1 godzina)

Wykaz literatury podstawowej

F. Fukuyama, *Koniec człowieka : konsekwencje rewolucji biotechnologicznej*, tłum. B. Pietrzyk, Znak, Kraków 2005

A. Giddens, *Nowoczesność i tożsamość : "ja" i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności*, tłum. A. Szulżycka, PWN, Warszawa 2001

B. Latour, *Nadzieja Pandory. Eseje o rzeczywistości w studiach nad nauką*, tłum. K. Abriszewski, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2013,

J. Baudrillard, *Symulakry i symulacja*, tłum. S. Królak, Wydawnictwo Sic!, Warszawa 2005

Wykaz literatury uzupełniającej

M. Foucault, *Historia seksualności*, tłum. B. Banasiak, T. Komendant, K. Matuszewski, Czytelnik, Warszawa 1995

W. Branicki, *Tożsamość a wirtualność*, Zakład Wydawniczy NOMOS, Kraków 2009

P. Virilio, *Prędkość i polityka*, tłum. S. Królak, Wydawnictwo Sic!, Warszawa 2008

G. Böhme, *Antropologia filozoficzna : ujęcie pragmatyczne: [wykłady z Darmstadt]*, tłum. P. Domański, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN , Warszawa 1998

A. Giddens, *Konsekwencje nowoczesności*, tłum. E. Klekot, WUJ, Kraków 2008

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	5
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	5
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		25

Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	0
---	---